

НАРЕДБА № Н-3

от 22 май 2018 г.

за определяне на правилата за плащания, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество

Издадена от министъра на финансите, обн., ДВ, бр. 44 от 29.05.2018 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят правилата и сроковете за:

1. извършване на плащания;
2. верификация и сертификация на разходите;
3. възстановяване и отписване на неправомерни разходи;
4. счетоводна отчетност;
5. приключване на счетоводна година.

(2) Правилата по ал. 1 се прилагат за:

1. оперативните програми, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ) и Кохезионния фонд (КФ) на Европейския съюз (ЕС);
2. програмите за трансгранично сътрудничество по външните граници на ЕС, които са програмите между Република България – Република Сърбия, Република България – Република Турция, и Република България – Бивша Югославска република Македония.

Глава втора ИЗВЪРШВАНЕ НА ПЛАЩАНИЯ ПО ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ

Чл. 2. (1) Изплащането на финансова подкрепа от управляващия орган към бенефициентите по оперативната програма се извършва въз основа на административен договор или заповед за предоставяне на финансова подкрепа или въз основа на финансово споразумение в случаите на финансова подкрепа за финансови инструменти.

(2) Управляващият орган изплаща финансовата подкрепа при спазване на съотношението по източници на финансиране, определено в акта по ал. 1, или финансовото споразумение в случаите, когато финансовата подкрепа се реализира чрез финансови инструменти.

(3) Управляващият орган поддържа информация на ниво приоритетна ос, включително и на ниво проект по отношение на разходите, които попадат в обхвата на ЕФРР, но са финансирани от ЕСФ, или попадат в обхвата на ЕСФ, но са финансирани от ЕФРР.

Чл. 3. (1) Средствата от ЕФРР, ЕСФ и КФ на ЕС и съответното национално съфинансиране постъпват, съхраняват се и се разплащат чрез банкови сметки в Българската народна банка (БНБ). Схемата на паричните потоци на средствата от ЕФРР, ЕСФ, КФ на ЕС и кореспондиращото национално съфинансиране е представена в приложение № 1.

(2) Плащанията със средствата по ал. 1 се извършват в български левове чрез Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА).

(3) Валутният курс за изчисляване на левовата равностойност на изплатените от Европейската комисия аванси по оперативните програми или на възстановените разходи по заявления за плащане е месечният счетоводен обменен курс на Европейската комисия, валиден за месеца, през който сумите са били осчетоводени в сметките на сертифициращия орган.

(4) Курсовите разлики, които възникват между месечния счетоводен обменен курс на Европейската комисия и обменния курс на БНБ, остават в сметките на Националния фонд и се считат за ресурс под формата на национално съфинансиране.

Чл. 4. Управляващият орган предоставя по електронен път информация на сертифициращия орган за лицата, определени да работят в СЕБРА, в срок до 5 работни дни от датата на издаване или изменение на заповедта за определяне на лицата.

Чл. 5. Служителите на управляващия орган, които участват в подготовката, изпълнението и управлението на оперативната програма, включително и членовете на звеното/екипа за управление на проекта, подписват декларация за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 57, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета, (ОВ, L 298 от 26 октомври 2012 г.) (Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012). Декларацията съдържа минимума от обстоятелства, посочени във формата на приложението към Практическото ръководство за ръководители на Европейската служба за борба с измамите “Установяване на конфликт на интереси в процедури за обществени поръчки за структурни действия“.

Чл. 6. Управляващият орган извършва авансови, междинни и окончателни плащания към бенефициентите.

Чл. 7. (1) Управляващият орган извършва следните авансови плащания:

1. за инфраструктурни проекти на стойност над 10 млн. лв. и с повече от 50 на сто от общата стойност по проекта, предвидени за строително-монтажни работи – в размер до 10 % от стойността на финансовата подкрепа;

2. за публични бенефициенти, които изпълняват проекти по Оперативна програма “Региони в растеж“, Оперативна програма “Транспорт и транспортна инфраструктура“ и Оперативна програма “Околна среда 2014 – 2020 г.“ – в размер до 35 % от стойността на

финансовата подкрепа;

3. финансова подкрепа, представляваща държавна или минимална помощ, при условие че авансовото плащане се включва в доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи – в размер до 40 % от стойността на финансовата подкрепа.

4. във всички останали случаи – в размер до 20 % от стойността на финансовата подкрепа.

(2) Авансовите плащания се извършват след издаване на акта по чл. 2, ал. 1 и в съответствие с условията, определени в него.

(3) Авансовите плащания по ал. 1, т. 1 и за инфраструктурни проекти над 10 млн. лв. и с повече от 50 на сто от общата стойност по проекта за строително-монтажни работи по т. 2 се извършват, както следва:

1. след издаване на акта по чл. 2, ал. 1 се извършва плащане в размер до 1 % от стойността на финансовата подкрепа;

2. след сключване на първия договор с изпълнител се извършва плащане на остатъка от аванса в размер и в съответствие с условията, определени в акта по чл. 2, ал. 1.

Чл. 8. (1) Управляващият орган извършва авансово плащане, в случай че същото е обезпечено в пълен размер.

(2) Обезпечение за авансово плащане не се изисква от бенефициенти – разпоредители с бюджет по чл. 11, ал. 3 и 9 от Закона за публичните финанси, от разпоредители с бюджет от по-ниска степен, от юридическите лица по чл. 13, ал. 4 от същия закон, с изключение на разпоредителите с бюджет по бюджетите на общините и на случаите по чл. 7, ал. 1, т. 3.

(3) Срокът на валидност на обезпечението за авансово плащане не може да бъде по-кратък от срока за извършване на финалното плащане по проекта, определен в акта по чл. 2, ал. 1, или до пълно покриване на аванса с допустими разходи съгласно чл. 131, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, L 347 от 20 декември 2013 г.) (Регламент (ЕС) № 1303/2013).

(4) При обезпечение с банкова гаранция тя трябва да бъде безусловна и неотменима в полза на администрацията, в чиято структура е управляващия орган.

(5) Обезпечението със запис на заповед трябва да бъде “без протест“ и “без разноски“.

(6) За всички видове обезпечения задължително се спазват изискванията на ал. 1 и 3.

Чл. 9. (1) Управляващият орган извършва междинни и окончателни плащания към бенефициентите след верифициране на разходите.

(2) Окончателното плащане се изчислява, като от общо верифицираните допустими разходи, финансирани с безвъзмездна финансова помощ по проекта, се приспадат извършените авансови и междинни плащания. Размерът и условията за плащането му се определят в акта по чл. 2, ал. 1.

(3) Общият размер на авансовите и междинните плащания е следния:

1. за инфраструктурни проекти на стойност над 10 млн. лв. и с повече от 50 на сто от общата стойност по проекта за строително-монтажни работи – до 90 % от стойността на финансовата подкрепа.

2. при обезпечаване на авансовите плащания към бенефициентите с гаранция, издадена от банка или друга финансова институция, регистрирани в Република България – до 95 % от стойността на финансовата подкрепа.

3. за бенефициенти от централната администрация на изпълнителната власт, когато утвърдените разходи по бюджета на първостепенния разпоредител, в чиято структура е бенефициентът, са по-високи от размера на отпуснатите авансови плащания – до 95 % от стойността на финансовата подкрепа.

4. във всички останали случаи – до 80 % от стойността на финансовата подкрепа, определена в акта по чл. 2, ал. 1.

(4) Алинея 3 не се прилага в случаите, когато към бенефициентите няма извършено авансово плащане.

(5) Алинея 3 не се прилага, когато авансът е покрит изцяло с допустими разходи съгласно чл. 131, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

(6) Покриването на аванса с допустими разходи съгласно чл. 131, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 започва след ограниченията по ал. 3, намалени с извършените авансови плащания. Управляващият орган уведомява бенефициента, че остатъкът от верифицирания разход се счита за платен с авансовото плащане.

Чл. 10. Управляващият орган определя в документите по чл. 24 и 26 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ):

1. възможността за подаване на искания за плащане на месечна база, съобразени с периода за верифициране на разходите от управляващия орган по предходни искания за плащане и без ограничение на общата им стойност, отчитайки ограниченията по чл. 9;

2. задължение на бенефициента е да не включва в договорите с изпълнителите изисквания за минимална стойност на разходите, които да бъдат отчитани към него.

Чл. 11. (1) Плащанията от оперативната програма за операции, изпълнявани чрез финансови инструменти, се извършват поетапно, като размерът на средствата, изплатен за финансови инструменти, включен във всяко искане за плащане, подадено от бенефициента към управляващия орган в периода на допустимост, не надвишава 25 % от общия размер на финансовата подкрепа съгласно финансовото споразумение.

(2) Допустимите разходи за финансови инструменти, извършени в периода на допустимост, включват:

1. плащания към или в полза на крайните получатели;

2. поети задължения по договори за гаранции;

3. разходи за управление или плащане на такси за управление на финансовия инструмент.

(3) Следващи искания за плащане от бенефициента към управляващия орган се подават в периода на допустимост само в следните случаи:

1. второ искане за плащане, когато най-малко 60 % от сумата, заявена в първото искане за плащане, е изразходвана за допустими разходи съгласно ал. 2;

2. трето и всяко следващо искане за плащане, когато най-малко 85 % от сумите, заявени в предходни искания за плащане, са изразходвани за допустими разходи съгласно ал. 2.

(4) Алинеи 1 и 3 не се прилагат за финансовите инструменти, изпълнявани съгласно чл. 39 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

(5) Плащанията във връзка с финансовите инструменти по ал. 4 се извършват

съгласно условията и графика, определени във финансовото споразумение.

(6) В случаите на финансова подкрепа за финансови инструменти съгласно чл. 5, ал. 1 от ЗУСЕСИФ обезпечението на средствата за плащания от вноската, за която управляващият орган се е задължил към лицето, управляващо фонда на фондовете, се извършва чрез учредяване и осигуряване на противопоставимост в полза на управляващия орган на първия по ред особен залог или друга форма, приемлива за управляващия орган.

(7) Обезпечения на средствата за плащания към лицето, изпълняващо финансов инструмент по чл. 39 от Регламент 1303/2013, не се изискват.

Чл. 12. (1) Лихвите, натрупани по авансови плащания, финансирани с безвъзмездна финансова помощ, са ресурс за националното съфинансиране по съответната оперативна програма.

(2) Лихвите и други приходи, които могат да бъдат отнесени към финансовата подкрепа, изплатена за финансови инструменти, се използват по реда на чл. 43, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

Чл. 13. (1) Управляващият орган гарантира, че бенефициентите получават общата сума на финансовата подкрепа от програмата в сроковете, установени със ЗУСЕСИФ, в пълнота и в съответствие с чл. 60, ал. 4 от ЗУСЕСИФ.

(2) Управляващият орган извършва плащания към бенефициентите в рамките на заложените от дирекция “Национален фонд“ в Министерството на финансите лимити в СЕБРА.

(3) Дирекция “Национален фонд“ в Министерството на финансите залага по десетразрядните кодове в СЕБРА на управляващия орган на съответната оперативна програма, следните лимити:

1. лимит в размер на авансово получените средства от Европейската комисия и съответното национално съфинансиране;

2. лимит в размер на възстановени от Европейската комисия разходи и съответното национално съфинансиране;

3. лимит в размер на възстановени от бенефициентите разходи, както и на възстановени лихви за забава по разходи, заявени за възстановяване от Европейската комисия, след тяхното приспадане от заявление за плащане към Европейската комисия или от годишен счетоводен отчет.

(4) Лимитите по ал. 3 подлежат на залагане единствено в случаите, когато превишават предоставеното финансиране по реда на чл. 17, ал. 4 от Закона за публичните финанси.

(5) Лимитите по ал. 3, т. 1 и 2 се залагат в срок до 10 работни дни след получаване на транш от Европейската комисия, като в същия срок дирекция “Национален фонд“ в Министерството на финансите уведомява управляващия орган.

(6) Лимитите по ал. 3, т. 3 се залагат след 15-о число на месеца, следващ месеца на възстановяване на разходите от бенефициентите, а за възстановените лихви за забава – на месеца, следващ месеца на приспадането им от заявление за плащане към Европейската комисия или годишен счетоводен отчет.

(7) Лимитите остават заложен до тяхното пълно усвояване или до тяхното отнемане.

(8) Дирекция “Национален фонд“ в Министерството на финансите може да отнеме изцяло или частично вече заложените лимити при установяване на нарушение на принципа за добро финансово управление по смисъла на чл. 30 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.

Чл. 14. Управляващият орган представя на сертифициращия орган по електронен път

прогноза за плащанията за години “n” и “n+1” във формата съгласно приложение № 2 в срок до 10 януари на година “n”.

Чл. 15. Актуализация на прогнозата за плащанията се извършва от управляващия орган всяка година и се представя на сертифициращия орган по електронен път в срок до 10 юли.

Чл. 16. Управляващият орган въвежда в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕСИФ (ИСУН) всеки месец до 10-о число прогноза за плащанията за текущия и следващия месец.

Чл. 17. До 10 януари, 10 юли и 10 октомври на всяка финансова година управляващият орган представя на сертифициращия орган по електронен път финансови данни по смисъла на чл. 112 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 във вида и формата на Таблица 1 и до 10 януари на финансовата година във вида и формата на Таблица 2 от приложение II от Регламент за изпълнение (ЕС) № 1011/2014 на Комисията от 22 септември 2014 г. за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на образците за предоставяне на определена информация на Комисията и подробни правила за обмен на информация между бенефициерите и управляващите органи, сертифициращите органи, одитните органи и междинните звена (ОВ, L 286 от 30 септември 2014 г.).

Чл. 18. (1) Управляващият орган уведомява сертифициращия и одитния орган в случаите на оправомощаване по чл. 9, ал. 5 от ЗУСЕСИФ в срок до 5 работни дни от датата на оправомощаването.

(2) Сертифициращият орган може да изисква от управляващия орган допълнителна финансова, техническа и административна информация и други документи, като същите се предоставят в срок до 5 работни дни от получаване на искането, освен ако не е указано друго.

Глава трета

ВЕРИФИКАЦИЯ И СЕРТИФИКАЦИЯ НА РАЗХОДИТЕ ПО ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ

Раздел I

Верификация на разходи

Чл. 19. (1) Управляващият орган отговаря за верифициране на разходите, извършени от бенефициентите по програмата, финансирана от фондовете по чл. 1, ал. 2, т. 1.

(2) Разходите се верифицират въз основа на документите, представени от бенефициента с всяко искане за плащане, чрез извършване на управленски проверки.

(3) Управленските проверки за верифициране на разходите включват:

1. документална проверка на всяко искане за плащане, подадено от бенефициента, включително и на придружаващата го документация, която обхваща минимум следните обстоятелства:

а) разходите са направени и платени в периода на допустимост;

- б) разходите са свързани с одобрения проект;
- в) съответствие с програмните условия, включително, където е приложимо, съответствие с одобрената ставка за финансиране;
- г) съответствие с правилата за допустимост на разходите;
- д) съответствие и коректност на разходооправдателните документи и съществуването на адекватна одитна следа;
- е) при опростени форми на предоставяне на финансова подкрепа дали условията за плащане са изпълнени;
- ж) съответствие с правилата за държавна помощ и изискванията за устойчиво развитие, равни възможности и недискриминация;
- з) съответствие с правилата за възлагане на обществени поръчки и за определяне на изпълнител по реда на Глава четвърта от ЗУСЕСИФ;
- и) спазване на правилата за публичност;
- й) физически напредък на проекта, измерен с общи и специфични за програмата крайни резултати, и където е приложимо, показатели за резултатите и микроданни;
- к) доставката на продукта или услугата е в пълно съответствие с условията на акта по чл. 2, ал. 1;

2. проверка на място на бенефициенти, включително на мястото на изпълнение на проекта, финансови посредници или крайни получатели, партньори на бенефициента, когато това е приложимо, по преценка на управляващия орган, с изключение на финансови инструменти, изпълнявани по реда на чл. 39 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;

3. проверка на предоставените от бенефициента данни или микроданни, свързани с изпълнението на индикаторите по проекта.

Чл. 20. (1) Проверката по чл. 19, ал. 3, т. 1 за програмите, финансирани от ЕСФ, може да се извършва от управляващия орган въз основа на извадка от разходни позиции от дадено искане за плащане, която се изготвя съгласно указанията на Европейската комисия относно управленските проверки и указанията на Европейската комисия относно методите за подбор на извадки за одитиращите органи.

(2) Управляващият орган обосновава необходимостта от прилагането на извадковата верификация по ал. 1.

Чл. 21. (1) Верифицирането на разходи по операции, изпълнявани чрез финансови инструменти, се извършва след проверка на документацията, доказваща предоставянето на финансова подкрепа и нейното използване по предназначение.

(2) Управляващият орган извършва проверка за изпълнението на минималните изисквания и критериите съгласно чл. 7 от Делегиран Регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията от 3 март 2014 година за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ОВ, L 138/5 от 13. 05. 2014 г.) (Делегиран Регламент (ЕС) № 480/2014).

(3) Преди извършване на първо плащане към бенефициента на финансови инструменти управляващият орган проверява като минимум следното:

1. изпълнението на чл. 37, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;

2. един от вариантите за изпълнение съгласно чл. 38 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 е определен за предоставянето на финансов принос за финансови инструменти;

3. спазването на правилата за предоставяне на държавна помощ;

4. подписаното споразумение за финансиране е в съответствие с минималните изисквания, определени в приложение IV към Регламент (ЕС) № 1303/2013;

(4) Управляващият орган преди извършване на всяко следващо плащане към бенефициента на финансови инструменти извършва проверките по чл. 9, параграф 1 от Делегиран Регламент (ЕС) № 480/2014, включително проверки за изпълнение на инвестиционната стратегия, извършения подбор на финансови посредници и сключените споразумения с тях и спазването на правилата за предоставяне на държавна помощ.

Чл. 22. В случаите когато управляващият орган е бенефициент по приоритетна ос “Техническа помощ” и е отговорен за подбора, одобрението, верификацията и плащанията на извършените разходи, проверките по чл. 19 се извършват така, че да се гарантира принципът на разделение на функциите.

Чл. 23. (1) Управляващият орган извършва проверките по чл. 19, ал. 3, т. 2. Проверките може да се извършват на извадков принцип на база на методология, основана на оценка на риска, допълнена чрез случайна извадка, включително и проверки за спазване на принципа за дълготрайност съгласно изискванията на чл. 71 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

(2) При необходимост управляващият орган извършва извънредни проверки на място по смисъла на чл. 19, ал. 3, т. 2.

(3) При проверка на място на операции, изпълнявани чрез финансови инструменти, управляващият орган извършва преглед на документацията, доказваща предоставянето на финансова подкрепа, както и проверка дали заложените резултати и показатели в договорите между финансовите посредници и крайните получатели са постигнати.

(4) Управляващият орган въвежда информация за извършените проверки на място, направените констатации и препоръки, включително и актуална информация за статуса на изпълнението на препоръките, в ИСУН, в срок до 3 работни дни от настъпване на събитието, подлежащо на въвеждане или актуализация.

Чл. 24. (1) В рамките на счетоводната година управляващият орган предоставя на сертифициращия орган чрез ИСУН регулярно, но не по-рядко от всеки втори месец междинни доклади по сертификация и декларации за допустимите разходи с включени разходи в съответствие с чл. 65, ал. 2 от ЗУСЕСИФ (приложение № 3).

(2) Управляващият орган въвежда със статус „приключен“ в ИСУН докладите по ал. 1 до 10-то число на месеца.

(3) Управляващият орган включва в доклада по сертификация и декларация за допустимите разходи платени от бенефициента аванси към изпълнителите по договори в случаите, когато в сключения договор с изпълнител е предвидено авансово плащане и е предоставена фактура или друг счетоводен документ с еквивалентна доказателствена стойност за извършения разход.

(4) Управляващият орган може да включва в доклада по сертификация и декларацията за допустимите разходи изплатените към бенефициентите допустими разходи по голям проект по смисъла на чл. 100 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 преди одобрението му от Европейската комисия в случаите, когато е изпълнено условието по чл. 24, ал. 4 от ЗУСЕСИФ.

(5) Управляващият орган предоставя чрез ИСУН информация съгласно приложение

№ 4А.

(6) Управляващият орган предоставя на сертифициращия орган чрез ИСУН до 10 юни за всяка счетоводна година финален междинен доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи за счетоводната година с включени верифицирани разходи до 31 май съгласно приложение № 3.

Чл. 25. При констатирани от национални и европейски контролни и одитни органи слабости във функционирането на системата за управление и контрол управляващият орган предприема следните действия:

1. анализира обхвата на констатираните недостатъци в системата за управление и контрол по оперативната програма и предприема действия за отстраняването им съгласно препоръките на националните и европейските контролни и одитни органи чрез прилагане на подобрени контролни механизми;

2. уведомява сертифициращия орган за корекция на верифицираните разходи, включени в предходни доклади по сертификация и декларации за допустимите разходи.

Раздел II

Сертификация на разходите

Чл. 26. (1) Сертифициращият орган отговаря за изготвяне и изпращане до Европейската комисия на заявления за плащане за разходите, верифицирани от управляващия орган по оперативната програма и сертифицирани от сертифициращия орган в съответствие с чл. 126, буква "а" от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и чл. 66 от ЗУСЕСИФ.

(2) Сертифициращият орган изпраща информацията по чл. 66, ал. 4 от ЗУСЕСИФ чрез ИСУН до управляващия орган и до одитния орган.

(3) Управляващият орган може да включва повторно неодобрени от сертифициращия орган разходи в следващ доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи в резултат на промяна на обстоятелствата за допустимостта на разходите и след извършване на съответните управленски проверки.

Чл. 27. Сертифициращият орган във връзка със сертификацията извършва:

1. документална проверка на получените от управляващия орган доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи, включваща най-малко проверка на намаленията по чл. 39, отразяването на информацията от одитни доклади по програмите и потвърждаване, че всички верифицирани и включени разходи са платени;

2. проверка за спазването на процедурите и контролните дейности на управляващия орган за верификация на разходите;

3. проверка на място на бенефициенти, включително на мястото на изпълнение на проекта, на финансови посредници или на крайни получатели, с изключение на финансови инструменти по чл. 39 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

Чл. 28. (1) При сертификацията на разходи се отчитат резултатите от доклади на национални и европейски контролни и одитни органи.

(2) Одитният орган предоставя на сертифициращия орган предварителните и окончателни доклади от извършени одити по оперативните програми в срок до 5 работни дни от тяхното издаване.

Чл. 29. Управляващият орган предоставя на сертифициращия и на одитния орган по електронен път:

1. информация за текущи разследвания на Европейската служба за борба с измамите във връзка със съответната оперативна програма в срок до 5 работни дни от нейното получаване;

2. предварителни и окончателни доклади от службите на Европейската комисия, Европейската сметна палата и Сметната палата на Република България в срок до 5 работни дни от тяхното получаване, в случаите когато сертифициращия и одитния орган не са адресати.

Чл. 30. Управляващият орган представя на сертифициращия и одитния орган по електронен път:

1. метода по чл. 59, ал. 2, т. 2 от ЗУСЕСИФ в срок до 5 работни дни след одобрението му от ръководителя на управляващия орган;

2. метода на чл. 59, ал. 2, т. 3 от ЗУСЕСИФ в срок до 5 работни дни след одобрението му от ръководителя на управляващия орган;

3. информация за напредъка по изпълнението и резултатите от извършените управленски проверки съгласно приложение № 5 – два пъти годишно – в срок до 31 юли за проверки, извършени в периода от 1 януари до 30 юни; в срок до 31 януари за проверки, извършени в периода от 1 юли до 31 декември на предходната финансова година;

4. процедурния наръчник, както и всички последващи изменения, в срок до 5 работни дни след одобрението му от ръководителя на управляващия орган.

Глава четвърта СЧЕТОВОДНА ОТЧЕТНОСТ

Чл. 31. (1) Сертифициращият орган и управляващият орган организират счетоводната отчетност по оперативната програма чрез отчитане на начислена и на касова основа на всички счетоводни събития, произтичащи от финансовото управление на оперативната програма, в SAP системата на Министерството на финансите.

(2) Дирекция “Информационни системи“ в Министерството на финансите осигурява поддръжката на SAP системата на Министерството на финансите в сигурна информационна среда, като прилага утвърдените политики, правила и процедури в министерството, съобразени с изискванията на Закона за електронно управление и Наредбата за общите изисквания за мрежова и информационна сигурност.

(3) Сертифициращият орган определя на управляващия орган самостоятелен фирмен код в SAP системата, чрез който се осигурява оперативна самостоятелност и независимост на счетоводната отчетност.

(4) Управляващият орган е собственик на информацията, която оторизирани от него служители създават в SAP системата на Министерството на финансите и като такъв отговаря за въвеждането, промяната, верността и поверителността на информацията съобразно изискванията на Закона за електронно управление и Наредбата за общите изисквания за мрежова и информационна сигурност.

(5) Редът за осигуряване на достъп на потребители и за работа със SAP системата е определен в приложения № 6 и 7.

Чл. 32. Сертифициращият орган ежемесечно и на тримесечие консолидира или обобщава отчетната информация, предоставена от управляващите органи във формати и в рамките на срокове, утвърдени съгласно указания на министъра на финансите, издадени въз основа на Закона за публичните финанси.

Чл. 33. (1) Сертифициращият орган разработва и въвежда в счетоводната система единен сметкоплан за всички управляващи органи и определя стандартни счетоводни записвания за счетоводните събития, произтичащи от финансовото управление на оперативните програми, задължителни за прилагане от управляващите органи и в съответствие с утвърдения по чл. 164 от Закона за публичните финанси сметкоплан на бюджетните организации.

(2) Стандартните счетоводни записвания се разработват от Министерството на финансите.

(3) Сертифициращият орган съгласува разработената от управляващия орган счетоводна политика.

(4) Сертифициращият орган допълва или изменя сметкоплана при:

1. допълнение или изменение на счетоводните правила, приложими за публичния сектор;

2. иницирано от управляващ орган и заявено по електронен път предложение за допълване на сметки.

(5) Сертифициращият орган осигурява аналитична счетоводна информация по оперативните програми чрез стандартни счетоводни записвания за:

1. одобрените бюджети по оперативните програми;

2. вземанията от Европейската комисия;

3. задълженията към Европейската комисия;

4. трансферите за национално съфинансиране, утвърдени с годишния закон за държавния бюджет;

5. сертифицираните разходи по проектите;

6. вземанията, отчетени по реда на приложение № 8.

(6) Управляващият орган осигурява аналитична счетоводна информация по проектите чрез стандартни счетоводни записвания за:

1. договорената безвъзмездна финансова помощ;

2. вземанията от бенефициентите;

3. задълженията към бенефициентите;

4. извършените авансови плащания и възстановяването на допустими разходи;

5. верифицираните разходи по проектите.

(7) Управляващият орган осигурява аналитична счетоводна информация за финансовите споразумения с лицето, управляващо фонда на фондовете, или лицето, изпълняващо финансов инструмент по чл. 39 от Регламент № 1303/2013, чрез стандартни счетоводни записвания за:

1. дължимата финансова подкрепа на лицата по тази алинея, определена със споразуменията по чл. 2, ал. 1;

2. вземанията от лицата по тази алинея;

3. изплатеното финансиране към бенефициентите на финансова подкрепа;

4. верифицираните разходи по споразуменията по чл. 2, ал. 1.

Чл. 34. Сертифициращият орган оказва методическа помощ в случаите на специфични дейности и операции, различни от утвърдените със стандартните счетоводни

записвания.

Глава пета

ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И ОТПИСВАНЕ НА НЕПРАВОМЕРНИ РАЗХОДИ ПО ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ

Чл. 35. (1) Бенефициентът възстановява предоставената с акта по чл. 2, ал. 1 финансова подкрепа, когато е:

1. определена индивидуална финансова корекция;
2. недължимо платена без правно основание или при отпаднало основание.

(2) Управляващият орган определя сумата за възстановяване по ал. 1 и отчита вземане по програмата.

Чл. 36. При установени слабости в системата за управление и контрол Управляващият орган определя сума за възстановяване и отчита вземане по програмата, което се възстановява съгласно Закона за публичните финанси.

Чл. 37. (1) Управляващият орган въвежда информация за определените индивидуални финансови корекции, чрез които се отменя изцяло или частично финансова подкрепа, предоставена със средства от ЕСИФ и национално съфинансиране по проектите, в ИСУН в срок до 3 работни дни и в счетоводната система в срок до 5 работни дни:

1. след издаване на акта по чл. 73, ал. 1 от ЗУСЕСИФ;

2. след влизане в сила на съдебно решение за отмяна или изменение на финансова корекция.

(2) След определяне на сумата за възстановяване по чл. 35, ал. 1, т. 2 и чл. 36 информацията за тях се въвежда в ИСУН и в счетоводната система в сроковете по ал. 1.

(3) Редът, сроковете и формата за предоставяне от управляващия орган на сертифициращия орган на информация за регистрираните вземания по чл. 35, ал. 1 и чл. 36 са определени в приложения № 8 – 14.

Чл. 38. (1) Управляващият орган намалява верифицираните разходи през счетоводната година и до изготвяне на финалния междинен доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи с установените вземания по чл. 35, ал. 1 и чл. 36, по реда, определен в чл. 39. Относимият към вземанията собствен принос се намалява от верифицираните разходи.

(2) Определените финансови корекции и недължимата поради отпаднало основание финансова подкрепа се намаляват при верифициране на искане за плащане и не се включват в доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи.

Чл. 39. (1) Управляващият орган намалява вземанията по чл. 35, ал. 1 за разходи, включени в заявление за плащане към Европейската комисия през счетоводната година, които все още не са сертифицирани с годишния счетоводен отчет. Вземанията се намаляват от първия следващ доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи, включително и относимия към тях собствен принос. В случай, че до изпращането

на доклада по сертификация на Сертифициращия орган вземанията са възстановени от бенефициента, същите се отразяват като възстановени суми, заедно с лихвата за забава.

(2) Управляващият орган намалява възстановените вземания по чл. 35, ал. 1 заедно с лихва за забава, включително и относимия към тях собствен принос, от първия следващ доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи, когато са свързани с разходи, сертифицирани с годишен счетоводен отчет.

(3) Управляващият орган намалява отчетените вземания по чл. 36 от първия следващ доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи, когато са свързани с разходи, които са включени в заявление за плащане, подадено към Европейската комисия.

(4) В случай че първият следващ доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи се изготвя след края на текущата счетоводна година, намаленията по ал. 1 и 3 се извършват от сертифициращия орган при изготвяне на отчета по чл. 49, т. 1.

(5) Сертифициращият орган уведомява по електронен път управляващия орган за изпращането на документите по реда на чл. 57, ал. 3 в срок до 3 работни дни.

Чл. 40. Управляващият орган поддържа в ИСУН Книга на длъжниците и Книга на длъжниците за системни пропуски за всяка оперативна програма, като вписва всички вземания, отчетени съгласно чл. 35 и чл. 36.

Чл. 41. (1) Всички вземания, отчетени съгласно чл. 35 и чл. 36, подлежат на възстановяване към сметката за средствата от Европейския съюз на Националния фонд.

(2) Вземанията по финансови корекции, наложени за финансови инструменти, не подлежат на възстановяване, ако попадат в изключенията, предвидени в чл. 6, параграф 3, ал. 1 и 2 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014.

Чл. 42. (1) Управляващият орган информира бенефициента за сумата за възстановяване в случаите по чл. 35, ал. 1.

(2) Управляващият орган определя реда, по който бенефициентът го уведомява за извършеното доброволно възстановяване на средствата.

(3) Управляващият орган инициира своевременно процедура по уведомяване на отговорния разпоредител с бюджет за дължимите средства по чл. 36.

Чл. 43. (1) Бенефициентът възстановява вземанията по чл. 35, ал. 1 в 14-дневен срок от:

1. датата, на която е информиран чрез ИСУН за дължимата сума по чл. 35, ал. 1, т. 1;
2. влизането в сила на акта, с който са установени вземанията по чл. 35, ал. 1, т. 2.

(2) При възстановяване на задължението преди крайния срок не се дължи лихва за забава.

(3) Със съгласие на бенефициента възстановяване в срока, определен в ал. 1, може да се извърши и чрез отнемане на разпределен лимит по десетразряден код на бенефициент в СЕБРА.

(4) Управляващият орган извършва прихващане от последващо плащане по проекта, дължимо след верифициране на разходи по проекта, когато дължимите средства не са възстановени по реда на ал. 1 и 3.

(5) Дължимите средства се прихващат след изтичане на срока по ал. 1 заедно с лихва за забава, начислена от датата, следваща датата на изтичане на срока, определен в ал. 1, до датата на възстановяване на средствата.

(6) В случай на невъзможност за извършване на възстановяване по реда на ал. 1-5 управляващият орган упражнява правата си по учредени или издадени от бенефициента обезпечения.

Чл. 44. (1) Вземанията по чл. 35, ал. 1, определени на бенефициенти – бюджетни организации, които не са възстановени по реда на чл. 43 до шест месеца от изтичане на срока за доброволно възстановяване, подлежат на възстановяване от бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет, разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 от Закона за публичните финанси или от бюджетните организации по чл. 13, ал. 4 от същия закон, в чиито структури е бенефициентът, заедно с лихвата за забава.

(2) Възстановяването на средствата от бюджетните организации по ал. 1 към сметката за средства от Европейския съюз на Националния фонд се отчита като трансфер между бюджетите и сметките за средства от Европейския съюз на Националния фонд. При необходимост се извършват промени по бюджетите съгласно разпоредбите на Закона за публичните финанси.

(3) Възстановяването на средства от първостепенните разпоредители с бюджет може да се извърши и от централния бюджет чрез намаляване по бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет на разходи и/или предоставени трансфери и компенсирана промяна на бюджетните взаимоотношения на централния бюджет с бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет и сметката за средства от Европейския съюз на Националния фонд съгласно разпоредбите на Закона за публичните финанси.

(4) Възстановяването на средства от разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 и чл. 13, ал. 4 от Закона за публичните финанси по реда на ал. 3 може да се извърши чрез промяна на бюджетното взаимоотношение със съответния финансиращ бюджет по държавния бюджет и промяна на бюджетното взаимоотношение между централния бюджет и финансиращия бюджет.

(5) Първостепенните разпоредители с бюджет, разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 от Закона за публичните финанси или бюджетните организации по чл. 13, ал. 4 от същия закон, в чиито структури е бенефициентът, могат да прилагат реда по ал. 1-4 и преди изтичане на срока по ал. 1, съгласувано с бенефициента.

(6) След изтичане на срока по ал. 1 и при липса на постъпили искания за плащане от страна на бенефициента управляващият орган информира първостепенните разпоредители с бюджет, разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 от Закона за публичните финанси или бюджетните организации по чл. 13, ал. 4 от същия закон, в чиито структури е бенефициентът, за предприемане на действия по възстановяване на вземането по чл. 35, ал. 1 до края на съответната бюджетна година, с изключение на случаите, в които срокът изтича през месец декември на същата година и възстановяването може да се извърши в рамките на следващата бюджетна година.

(7) За вземания на стойност под 1 000 лева заедно с лихвата за забава възстановяване от първостепенните разпоредители с бюджет, разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 от Закона за публичните финанси или от бюджетните организации по чл. 13, ал. 4 от същия закон, в чиито структури е бенефициентът, се извършва след окончателно искане за плащане или при служебно приключване на проекта по реда на чл. 64, ал. 2 от ЗУСЕСИФ.

(8) Възстановяването по ал. 3 и 4 може да се извършва за вземания по чл. 35, ал. 1, които са по различни проекти или са дължими от различни бенефициенти в структурата на първостепенните разпоредители с бюджет, разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 от Закона за публичните финанси или от бюджетните организации по чл. 13, ал. 4 от същия закон. Информация за извършеното възстановяване се предоставя от разпоредителя с бюджет на сертифициращия орган и на управляващия орган, към който е било дължимо вземането, в 10-дневен срок от датата на възстановяване.

Чл. 45. (1) Дължими суми от бенефициенти – бюджетни организации, с изключение на разпоредителите с бюджет по чл. 11, ал. 9 или бюджетните организации по чл. 13, ал. 4 от Закона за публичните финанси, които не са събрани по реда по чл. 43 и 44 до окончателно плащане могат да се възстановяват по реда на чл. 106 от Закона за публичните финанси до края на следващата бюджетна година.

(2) Управляващият орган представя информация на сертифициращия орган за дължимите суми съгласно ал. 1 в срок до 15 ноември на финансовата година, съдържаща наименованието на длъжника, размера на дължимата сума и начислената лихва за забава.

(3) Сертифициращият орган информира управляващия орган за предприетите действия по възстановяване по реда на чл. 106 от Закона за публичните финанси и за размера на вземането, което ще бъде погасено по този ред.

(4) Възстановяването под формата на прихващане съгласно чл. 106 от Закона за публичните финанси се отразява в отчетите за касовото изпълнение на бюджета и сметките за средствата от Европейския съюз на Националния фонд, доколкото такава прихващане се приравнява на касов поток, съгласно разпоредбите на стандартите и указанията за отчетността на бюджетните организации, утвърдени съгласно чл. 164, ал. 1 от Закона за публичните финанси.

Чл. 46. Дължимите средства от бенефициенти могат да бъдат разсрочвани или отсрочвани съгласно чл. 184, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Чл. 47. (1) При невъзможност да се приложат способите за възстановяване, посочени в чл. 43–46, управляващият орган уведомява Националната агенция за приходите в 14-дневен срок от окончателно плащане по проекта. Дължимите вземания се погасяват по реда на чл. 169, ал. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(2) За вземания, установени за неправомерно получена минимална помощ или помощ, освободена от задължението за уведомяване с акт на Съвета на Европейския съюз или на Европейската комисия, се прилага реда, определен в чл. 37 от Закона за държавните помощи.

(3) Възстановяването на неправомерна и несъвместима държавна помощ или на неправилно използвана държавна помощ се извършва по реда на глава шеста от Закона за държавните помощи.

Глава шеста

ПРИКЛЮЧВАНЕ НА СЧЕТОВОДНАТА ГОДИНА

Чл. 48. (1) Приключването на счетоводната година се извършва за всяка оперативна програма.

(2) Отговорни за приключване на счетоводната година са управляващият орган, сертифициращият орган и одитният орган.

Чл. 49. За приключването на счетоводната година се изготвят следните документи:

1. годишен счетоводен отчет, изготвян от сертифициращия орган;
2. декларация за управлението, изготвяна от управляващия орган;
3. годишно обобщение на окончателните одитни доклади и на извършените проверки, изготвяно от управляващия орган;

4. годишен контролен доклад, изготвян от одитния орган;

5. одитно становище, изготвяно от одитния орган.

Чл. 50. При програми, финансирани от повече от един фонд, допълненията към отчета по чл. 49, т. 1 се изготвят за всеки отделен фонд.

Чл. 51. Сертифициращият орган изготвя отчета по чл. 49, т. 1 след проверка на:

1. коректното и пълно отразяване на информацията за намалените от управляващия орган вземания и лихви съгласно чл. 39, ал. 1 и 3 през счетоводната година;
2. коректното и пълно отразяване на информацията за намалените от управляващия орган вземания и лихви съгласно чл. 39, ал. 2 през счетоводната година за разходи, сертифицирани с годишен счетоводен отчет;
3. невъзстановените вземания по чл. 35, които са сертифицирани с годишен счетоводен отчет, включително определените съгласно изискването за дълготрайност по чл. 71 от Регламент (ЕС) №1303/2013;
4. определените като невъзстановими към края на счетоводната година суми;
5. коректното и пълно отразяване на информацията по т. 1-4 в SAP системата на Министерството на финансите;
6. новорегистрирани и възстановени вземания заедно с лихва за забава по чл. 35, ал. 1 и чл. 36;
7. регистрираните сигнали за нередности по разходи, заявени за възстановяване от Европейската комисия през счетоводната година;
8. отразяване на резултатите от одитни доклади.

Чл. 52. Управляващият орган предоставя на сертифициращия орган по електронен път в срок до 30-ти ноември след края на счетоводната година информация за невъзстановими суми по сертифицирани пред Европейската комисия с годишен счетоводен отчет разходи съгласно приложение № 15.

Чл. 53. Сертифициращият орган изготвя отчета по чл. 49, т. 1, като проверява и анализира обстоятелствата по чл. 51 и изчислява общата сума на допустимите разходи за съответната счетоводна година.

Чл. 54. (1) При предоставяне на финансиране под формата на чл. 55, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕСИФ, в случаите когато по проектите има извършени разходи, представляващи процент от общо допустимите разходи или от определена категория разходи по проекта, при приключване на проекта не се допуска надхвърляне на максимално определените стойности.

(2) При надхвърляне на максимално определените стойности и при невъзможност разходите по ал. 1 да се коригират при приключване на проекта, управляващият орган извършва корекцията от декларираните към Европейската комисия разходи за съответната счетоводна година, като отчита вземане и регистрира дълг в Книга на длъжниците.

Чл. 55. (1) Извършените от сертифициращия орган намаления съгласно чл. 39, ал. 4 не се отразяват от управляващия орган в междинен доклад по сертификация и декларация за допустими разходи.

(2) Управляващият орган отразява намалените от сертифициращия орган разходи в отчета по чл. 49, т. 1 в общия размер на верифицираните разходи по оперативната програма на основание уведомлението по чл. 39, ал. 5.

Чл. 56. (1) Управляващият орган отразява информацията от окончателните одитни доклади при изготвяне на годишното обобщение по чл. 49, т. 3.

(2) Управляващият орган включва в годишното обобщение по чл. 49, т. 3 изчисления размер на извършените корекции в отчета по чл. 49, т. 1.

Чл. 57. (1) Документите по чл. 49 се съгласуват по електронен път между органите

по чл. 48, ал. 2 по реда и в сроковете съгласно приложение № 16.

(2) Сертифициращият орган извършва преглед за съответствие на данните в окончателните документи по чл. 49.

(3) Документите по чл. 49, т. 1-3 се изпращат от сертифициращия орган на Европейската комисия чрез системата SFC 2014 в срока по чл. 59, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.

Глава седма

ПРОГРАМИ ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ВЪНШНИТЕ ГРАНИЦИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Раздел I

Извършване на плащания

Чл. 58. Източниците на финансиране на програмите за трансгранично сътрудничество по външните граници на ЕС (програмите за ТГС) са ЕФРР, Инструментът за предприсъединителна помощ (ИПП II), националното съфинансиране на Република България и националното съфинансиране на страната – партньор по съответната програма за ТГС.

Чл. 59. Средствата, които се получават от Европейската комисия за финансиране на програмите за ТГС, се третираат като средства от ИПП II.

Чл. 60. (1) Изплащането на финансова подкрепа от управляващия орган към водещия бенефициент или бенефициента по приоритетна ос “Техническа помощ“ се извършва в евро въз основа на акта по чл. 2, ал. 1.

(2) Управляващият орган изплаща финансовата подкрепа при спазване на съотношението по източници на финансиране, определено в акта по чл. 2, ал. 1.

Чл. 61. (1) Средствата от ИПП II, съответното българско национално съфинансиране, съфинансирането на страната – партньор по приоритетна ос “Техническа помощ“, и съфинансирането на страната – партньор по останалите приоритетни оси, когато това е предвидено в меморандума за изпълнение на съответната програма за ТГС, постъпват, съхраняват се и се разплащат чрез банкови сметки в БНБ. Схемата на паричните потоци на средствата се определя съгласно приложение № 17.

(2) Плащанията със средства по ал. 1 се извършват чрез СЕБРА и системата за електронно банкиране на БНБ.

Чл. 62. (1) Управляващият орган предоставя по електронен път информация на сертифициращия орган за лицата, определени да работят в СЕБРА, в срок до 5 работни дни от датата на издаване или на изменение на заповедта за определяне на лицата.

(2) Служителите на управляващия орган, които участват в подготовката, изпълнението и управлението на програмите за ТГС, както и членовете на звеното или екипа за управление на проекта, подписват декларацията по чл. 5.

Чл. 63. Управляващият орган извършва авансови, междинни и окончателни плащания към водещия бенефициент или бенефициента по приоритетна ос “Техническа помощ“.

Чл. 64. (1) Управляващият орган извършва следните авансови плащания:

1. за бенефициентите по приоритетна ос “Техническа помощ“ на програмите по чл. 1, ал. 2, т. 2 - в размер до 50 % от одобрените годишни бюджети за техническа помощ;

2. финансова подкрепа, представляваща държавна или минимална помощ, при условие че авансовото плащане се включва в доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи – в размер до 40 % от стойността на финансовата подкрепа;

3. във всички останали случаи – в размер до 20 % от стойността на финансовата подкрепа.

(2) Предвидените авансови плащания към водещия бенефициент и бенефициента по приоритетна ос “Техническа помощ“ на програмите по чл. 1, ал. 2, т. 2 се извършват в срока по чл. 61, ал. 1 от ЗУСЕСИФ.

Чл. 65. Управляващият орган определя условията, при които се извършва плащането по чл. 64, в акта по чл. 2, ал. 1, доколкото друго не е предвидено в приложимото европейско законодателство и в сключените между държавите договори, ратифицирани, обнародвани и влезли в сила за Република България.

Чл. 66. (1) Управляващият орган извършва междинни и окончателни плащания към водещия бенефициент или бенефициента по приоритетна ос “Техническа помощ“ след верифициране на разходите.

(2) Окончателното плащане се изчислява, като от верифицираните допустими разходи за сметка на безвъзмездната финансова помощ по проекта се приспадат извършените авансови и междинни плащания. Размерът и условията за плащането му се определят в акта по чл. 2, ал. 1.

(3) Общият размер на авансовите и междинните плащания е следния:

1. при обезпечаване на авансовите плащания към бенефициентите с гаранция, издадена от банка или друга финансова институция, регистрирани в Република България – до 95 % от стойността на финансовата подкрепа;

2. във всички останали случаи – до 80 % от стойността на финансовата подкрепа, определена в акта по чл. 2, ал. 1.

(4) Алинея 3 не се прилага в случаите, когато към бенефициентите няма извършено авансово плащане.

(5) Алинея 3 не се прилага в случаите, когато аванса е покрит изцяло с допустими разходи, съгласно чл. 131, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

(6) Покриването на аванса с допустими разходи съгласно чл. 131, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 започва след ограниченията по ал. 3, намалени с извършените авансови плащания. Управляващият орган уведомява бенефициента, че остатъкът от верифицирания разход се счита за платен с авансовото плащане.

Чл. 67. Управляващият орган предоставя възможност в акта по чл. 2, ал. 1 за подаване на искания за плащане на тримесечие.

Чл. 68. Лихвите, натрупани по авансови плащания на водещия бенефициент и бенефициента по приоритетна ос “Техническа помощ“, финансирани с безвъзмездна финансова помощ, са ресурс за националното съфинансиране по съответните програми за ТГС.

Чл. 69. Водещият бенефициент или бенефициентът по приоритетна ос “Техническа помощ“ преизчисляват в евро сумите на разходите, извършени в национална валута по реда на чл. 28 от Регламент (ЕС) № 1299/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета от 2013 г. относно специалните разпоредби за подкрепа от Европейския фонд за регионално

развитие по цел “Европейско териториално сътрудничество“ (ОВ, L 347 от 20 декември 2013 г.).

Чл. 70. (1) Управляващият орган гарантира, че водещият бенефициент или бенефициентът по приоритетна ос “Техническа помощ“ получава общата сума на финансовата подкрепа от програмата в сроковете, установени със ЗУСЕСИФ, в пълнота и в съответствие с чл. 60, ал. 4 от ЗУСЕСИФ.

(2) Управляващият орган извършва плащания към водещия бенефициент или бенефициента по приоритетна ос “Техническа помощ“ в рамките на заложените от дирекция “Национален фонд“ в Министерството на финансите лимити в СЕБРА.

(3) Управляващият орган е отговорен за навременното осигуряване на публичното национално съфинансиране от страната – партньор по приоритетна ос “Техническа помощ“, и съфинансирането от страната – партньор по останалите приоритетни оси, когато това е предвидено в меморандума за изпълнение на съответната програма за ТГС.

(4) В срок до 5 работни дни след получаване на средствата по ал. 3 управляващият орган превежда получените средства по сметката с лимит в БНБ на дирекция “Национален фонд“ в Министерството на финансите.

Чл. 71. (1) Дирекция “Национален фонд“ в Министерството на финансите залага по десетразредните кодове в СЕБРА на управляващия орган на съответната програма за ТГС следните лимити:

1. лимит в размер на авансово получените средства от Европейската комисия, съответното българско национално съфинансиране и съответното съфинансиране на страната – партньор по приоритетна ос “Техническа помощ“, и съфинансирането от страната – партньор по останалите приоритетни оси, когато това е предвидено в меморандума за изпълнение на съответната програма за ТГС;

2. лимит в размер на възстановени от Европейската комисия разходи, съответното българско национално съфинансиране, съответното съфинансиране на страната – партньор по приоритетна ос “Техническа помощ“, и съфинансирането от страната – партньор по останалите приоритетни оси, когато това е предвидено в меморандума за изпълнение на съответната програма за ТГС;

3. лимит в размер на възстановените от водещия бенефициент или бенефициента по приоритетна ос “Техническа помощ“ разходи, както и възстановени лихви за забава по разходи, заявени за възстановяване от Европейската комисия, след тяхното приспадане от заявление за плащане към Европейската комисия или от годишен счетоводен отчет.

(2) Лимитите по ал. 1 подлежат на залагане единствено в случаите, когато превишават предоставеното финансиране по реда на чл. 17, ал. 4 от Закона за публичните финанси.

(3) Лимитите по ал. 1, т. 1 и 2 се залагат в срок до 10 работни дни след получаване на транш от Европейската комисия, като в същия срок дирекция “Национален фонд“ в Министерството на финансите уведомява управляващия орган.

(4) Дирекция “Национален фонд“ в Министерството на финансите залага лимит на управляващия орган за частта на съответното съфинансиране на страната – партньор по приоритетна ос “Техническа помощ“ и за частта на съответното съфинансиране на страната – партньор по останалите приоритетни оси, когато това е предвидено в меморандума за изпълнение на съответната програма за ТГС, само когато е осигурено национално съфинансиране от съответната страна партньор по сметката на Националния фонд за програмите за ТГС.

(5) Лимитите по ал. 1, т. 3 се залагат след 15-о число на месеца, следващ месеца на възстановяване на разходите от бенефициентите, а за възстановените лихви за забава – на месеца, следващ месеца на приспадането им от заявление за плащане към Европейската комисия или годишен счетоводен отчет.

(6) Лимитите остават заложен до тяхното пълно усвояване или до тяхното отнемане.

(7) Дирекция “Национален фонд“ в Министерството на финансите може да отнеме напълно или частично вече заложените лимити при установяване на нарушение на принципа за добро финансово управление по смисъла на чл. 30 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.

Чл. 72. (1) Управляващият орган представя на сертифициращия орган по електронен път прогноза за плащанията за години “n“ и “n+1“ във формата съгласно приложение № 2 в срок до 10 януари на година “n“.

(2) Актуализация на прогнозата за плащанията се извършва от управляващия орган всяка година и се представя на сертифициращия орган по електронен път в срок до 10 юли.

Чл. 73. Ръководителят на управляващия орган или упълномощено от него лице предоставя на сертифициращия орган по електронен път до 10-о число на всеки месец информацията съгласно приложение № 18.

Чл. 74. (1) Управляващият орган уведомява сертифициращия орган и одитния орган в случаите на оправомощаване по чл. 9, ал. 5 от ЗУСЕСИФ в срок 5 работни дни от датата на оправомощаването.

(2) Сертифициращият орган може да изисква от управляващия орган допълнителна финансова, техническа, административна информация и други документи, като същите се предоставят в срок 5 работни дни от получаване на искането, освен ако не е указано друго.

Чл. 75. Управляващият орган се задължава да въвежда информация за извършените плащания за съответната програма за ТГС в информационната система за управление, в срок до 3 работни дни от извършване на плащането.

Раздел II

Верификация на разходи

Чл. 76. В случаите, когато се прилагат разпоредбите на чл. 23, т. 4 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 1299/2013, бенефициентът предоставя на определените за всяка държава контролори документите за извършените плащания по проекта.

Чл. 77. Контрольорите са отговорни за верифициране на разходите, осъществявани на територията на съответната страна, и съответствието на тези разходи по проекта или част от проекта, за която се отнасят, с приложимото за съответната страна национално и европейско законодателство и правилата на програмата за ТГС.

Чл. 78. Контрольорите верифицират разходите въз основа на документите, представени от бенефициента, чрез извършване на проверките по чл. 19, ал. 3.

Чл. 79. Контрольорите писмено потвърждават, че проверките по чл. 78 са извършени.

Чл. 80. Въз основа на издаденото потвърждение по чл. 79 водещият бенефициент представя на управляващия орган искане за плащане в съответствие с чл. 40, т. 2 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 447/2014 г. на Комисията относно специфичните правила за изпълнение на Регламент (ЕС) № 231/2014 на Европейския парламент и на Съвета за

създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП II) (ОВ, L 132 от 3 май 2014 г.) (Регламент за изпълнение (ЕС) № 447/2014 г.).

Чл. 81. Управляващият орган отговаря за верифициране на разходите, извършени от бенефициентите по програмите по чл. 1, ал. 2, т. 2, потвърдени от контролорите, съгласно чл. 23, параграф 4 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 1299/2013.

Чл. 82. (1) Разходите се верифицират въз основа на документите, представени от водещия бенефициент с всяко искане за плащане, чрез извършените управленски проверки в съответствие с чл. 23 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 1299/2013.

(2) Управленските проверки за верифициране на разходите от управляващия орган включват:

1. документална проверка на всяко искане за плащане, подадено от водещия бенефициент, включително и на придружаващата го документация, която обхваща минимум следните обстоятелства:

- а) разходите са направени и платени в периода на допустимост;
- б) разходите са свързани с одобрения проект;
- в) съответствие с програмните условия, включително, където е приложимо, съответствие с одобрената ставка за финансиране;
- г) съответствие с правилата за допустимост на разходите;
- д) съответствие и коректност на разходооправдателните документи и съществуването на адекватна одитна следа;
- е) при опростени форми на предоставяне на финансова подкрепа дали условията за плащане са изпълнени;
- ж) съответствие с правилата за държавна помощ и изискванията за устойчиво развитие, равни възможности и недискриминация;
- з) съответствие с правилата за възлагане на обществени поръчки и за определяне на изпълнител по реда на Глава четвърта от ЗУСЕСИФ;
- и) спазване на правилата за публичност;
- й) физически напредък на проекта, измерен с общи и специфични за програмата крайни резултати, и където е приложимо, показатели за резултатите и микроданни;
- к) доставката на продукта или услугата е в пълно съответствие с условията на акта по чл. 2, ал. 1;

2. проверка на място на съвместен секретариат, водещия бенефициент, другите бенефициенти;

3. проверка на предоставените от бенефициента данни или микроданни, свързани с изпълнението на индикаторите по проекта.

(3) При делегиране на функции на съвместен секретариат управляващият орган гарантира, че изискванията, определени за управляващия орган за верифициране на разходите, са спазени.

Чл. 83. (1) Управляващият орган или съвместният секретариат извършват проверки на място на база на методология, основана на оценка на риска, като в допълнение следва да бъде избрана случайна извадка, включително и проверки за наблюдаване спазването на принципа за дълготрайност съгласно изискванията на чл. 71 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

(2) При необходимост управляващият орган извършва извънредни проверки на място при съвместния секретариат, водещия бенефициент и при други бенефициенти.

(3) Управляващият орган или съвместният секретариат въвеждат своевременно

информация в Информационната система за управление на съответната програма за ТГС за извършените проверки на място, направените констатации и препоръки, включително и за статуса на тяхното изпълнение.

Чл. 84. (1) В рамките на счетоводната година управляващият орган представя на сертифициращия орган чрез информационната система за управление на съответната програма за ТГС междинен доклад по сертификация и декларацията за допустимите разходи, съгласно приложение № 19 с включени разходи в съответствие с чл. 65, ал. 2 от ЗУСЕСИФ, както следва:

1. за разходи, верифицирани от управляващия орган до 31 август, в срок до 15 септември;

2. за разходи, верифицирани от управляващия орган до 30 ноември, в срок до 15 декември;

3. за разходи, верифицирани от управляващия орган до края на месец февруари, в срок до 15 март;

4. за разходи, верифицирани от управляващия орган до 31 май, в срок до 15 юни се представя финален междинен доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи.

(2) Управляващият орган може да представи доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи извън сроковете по ал. 1, т. 1 – 3.

(3) Управляващият орган предоставя по електронен път информация съгласно приложение № 4Б.

Чл. 85. При констатирани от страна на национални и европейски контролни и одитни органи недостатъци във връзка с функциониране на системата за управление и контрол управляващият орган предприема действията съгласно чл. 25.

Раздел III

Сертификация на разходите

Чл. 86. (1) Сертифициращият орган в съответствие с чл. 24 от Регламент (ЕС) № 1299/2013 отговаря за изготвяне и изпращане до Европейската комисия на заявление за плащане за разходите, верифицирани от управляващия орган по програмите за ТГС и сертифицирани от сертифициращия орган.

(2) Сертифициращият орган изпраща информацията по чл. 66, ал. 4 от ЗУСЕСИФ по електронен път до управляващия орган и до одитния орган.

(3) Управляващият орган може да включва повторно неодобрени от сертифициращия орган разходи в следващ доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи в резултат на промяна на обстоятелствата за допустимостта на разходите и след извършване на съответните управленски проверки.

Чл. 87. Сертифициращият орган във връзка със сертификацията извършва:

1. документална проверка на получените от управляващия орган доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи, включващи най-малко проверка за изпълнение на разпоредбите на чл. 39, отразяване на информацията от одитни доклади по програмите и потвърждаване че всички верифицирани и включени разходи са платени;

2. проверка за спазването на процедурите и контролните дейности на управляващия

орган за верификация на разходите;

3. проверка на място на бенефициенти самостоятелно или съвместно с управляващ орган или съвместен секретариат.

Чл. 88. (1) При сертификацията на разходи се отчитат резултатите от доклади на национални и европейски контролни и одитни органи.

(2) Одитният орган предоставя на сертифициращия орган всички предварителни и окончателни доклади от извършени одити по програми за ТГС в срок до 5 работни дни от тяхното издаване.

Чл. 89. Управляващият орган предоставя на сертифициращия орган и на одитния орган информацията по чл. 29 във връзка с програмите за ТГС.

Чл. 90. (1) Управляващият орган представя на сертифициращия орган и на одитния орган по електронен път информацията по чл. 30.

(2) Управляващият орган представя информацията по чл. 30, т. 3 съгласно приложение № 20.

Раздел IV

Счетоводна отчетност

Чл. 91. Счетоводната отчетност по двустранните програми за трансгранично сътрудничество по външните граници на ЕС се осъществява по реда на глава четвърта.

Раздел V

Възстановяване и отписване на неправомерни разходи

Чл. 92. За финансовите корекции и другите неправомерни разходи по програмите за ТГС се прилага редът, определен в глава пета.

Чл. 93. Управляващият орган поддържа в Информационната система за управление на съответната програма за ТГС Книга на длъжниците и Книга на длъжниците за системни пропуски, като вписва всички вземания, отчетени съгласно чл. 35 и 36.

Чл. 94. (1) Управляващият орган по програмите за ТГС прилага реда по чл. 42 и 43 за възстановяване на вземанията.

(2) Бенефициентът възстановява сумите по чл. 35 в 30-дневен срок от датата, на която е информиран за сумата за възстановяване.

Чл. 95. Водещите бенефициенти – бюджетни организации, установени на територията на Република България, които не са възстановили дължимите средства по чл. 35, ал. 1 по реда на чл. 43, ал. 1 и ал. 4-6, ги възстановяват по реда на чл. 44, ал. 1-3 и ал. 6-8 и чл. 45.

Чл. 96.(1) При невъзможност да се приложат способите за възстановяване, посочени в чл. 95, управляващият орган уведомява Националната агенция за приходите в 14-дневен срок от окончателно плащане по проекта. Дължимите вземания се погасяват по реда на чл. 169, ал. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(2) За вземания, установени за неправомерно получена минимална помощ или помощ, освободена от задължението за уведомяване с акт на Съвета на Европейския съюз

или на Европейската комисия, се прилага редът, определен в чл. 37 от Закона за държавните помощи.

(3) Възстановяването на неправомерна и несъвместима държавна помощ или на неправилно използвана държавна помощ се извършва по реда на глава шеста от Закона за държавните помощи.

Чл. 97. Управляващият орган е отговорен за предприемане на действия по възстановяването на вземанията по чл. 35 съгласно чл. 27, ал. 3 от Регламент (ЕС) № 1299/2013.

Раздел VI

Приключване на счетоводната година

Чл. 98. Приключването на счетоводната година по програмите за ТГС се извършва по реда на глава шеста.

Глава осма

ПОДДЪРЖАНЕ НА ОДИТНА СЛЕДА

Чл. 99. (1) Управляващият орган поддържа одитна пътека в сроковете и условията на чл. 57, ал. 1, т. 6 от ЗУСЕСИФ.

(2) Сроковете по ал. 1 се прекъсват в случай на съдебно производство или по надлежно обосновано искане на Европейската комисия.

Чл. 100. Управляващият орган информира бенефициентите за началната дата, от която тече периодът за поддържане на одитна следа, и установява процедури за гарантиране на адекватна одитна пътека, отнасяща се до изпълнението на програмите по чл. 1.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. "Бенефициент по програмите за трансгранично сътрудничество" е публична или частна организация, която отговоря за започването или за започването и изпълнението на операциите по смисъла на чл. 26, буква "б" от Регламент за изпълнение (ЕС) № 447/2014.

2. "Водещ бенефициент по програмите за трансгранично сътрудничество" – съгласно чл. 40 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 447/2014, когато са налице двама или повече бенефициенти за операция, един от тях се определя като водещ бенефициент, който се намира в една от участващите държави. Водещият бенефициент е отговорен за изпълнението и доброто финансово управление на проекта като цяло.

3. "Контролор по трансграничното сътрудничество" е орган или лице, определено от държавата членка, участваща в програмата, да извърши проверките по чл. 125, параграф 4, буква "а" от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на бенефициентите на нейната територия.

4. "Невъзстановими суми" са разходи, сертифицирани в предходни счетоводни

години, за които през счетоводната година, за която се отнася приключването, е взето решение от управляващия орган за определянето им като невъзстановими и сертифициращият орган е изпратил искане към Европейската комисия за отписване на дължимата към бюджета на Европейския съюз сума до 15 февруари след края на счетоводната година и за които няма издадено решение от Европейската комисия за възстановяване на дължимата сума от държавата членка към бюджета на Европейския съюз.

5. "Оперативно споразумение" е договор между лицето, управляващо Фонда на фондовете, и финансов посредник.

6. "По електронен път" е въвеждане на информацията в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕСИФ или в Информационната система за управление на съответната програма за ТГС, или изпращането ѝ на електронен адрес: natfund@minfin.bg, подписана с електронен подпис.

7. „Плащане по проект“ е банков превод по сметка на бенефициента или разпределяне на лимит по десетразряден код на бенефициент в СЕБРА.

8. "Публичен бенефициент" е бюджетна организация по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси.

9. "Счетоводна година" е годината по смисъла на чл. 2, ал. 29 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

10. "Съвместен секретариат" е орган, който подпомага работата на управляващия орган и Съвместния комитет за наблюдение на програмата при изпълнение на функциите им, както и предоставя информация на бенефициентите относно възможностите за финансиране по програмите, съгласно чл. 23 от Регламент (ЕС) № 1299/2013.

11. "Финансова година" е годината по смисъла на чл. 2, ал. 30 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

12. "Финансов посредник" е лице, прилагащо финансови инструменти спрямо "краен получател" по смисъла на чл. 2, т. 12 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

13. "Финансово споразумение" е договорът между управляващия орган и лицето, управляващо Фонда на фондовете, съответно лицето, управляващо финансов инструмент по чл. 39 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, в което се определят условията и редът за предоставяне на финансовата подкрепа от оперативната програма за финансови инструменти.

14. "SAP системата на Министерството на финансите" (Systems, Applications & Products in Data Processing) е система, в която се записват счетоводни данни по програмите по чл. 1, ал. 2.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. До осигуряването на пълна функционалност на информационните системи информацията се изпраща на електронен адрес natfund@minfin.bg, подписана с електронен подпис.

§ 3. До осигуряване на функционалност в информационната система за управление на съответната програма за ТГС информацията по чл. 99 се поддържа в електронен формат съгласно приложения № 21 и 22.

§ 4. Стандартните счетоводни записвания по чл. 33, ал. 2 се издават в едномесечен

срок от влизане в сила на наредбата от дирекция “Национален фонд“ в Министерството на финансите.

§ 5. За отпуснатите авансови плащания по държавни и минимални помощи до влизане в сила на тази наредба се прилага досегашният ред.

§ 6. Наредбата се издава на основание чл. 7, ал. 4, т. 4 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове и отменя Наредба № Н-3 от 2016 г. за определяне на правилата за плащания, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество (ДВ, бр. 57 от 2016 г.)